

KULDMUNA

NR 86

APRILL 2018

Sa loed Tabasalu Lasteaed Tibutare uudistelehte

Aprillikuu Kuldmunast saab lugeda:

- Teated maikuu tegemistest; lk 2
- Terve keha saab alguse tervest suust; lk 3-4
- Sportlik südamekuu Tibutares; lk 4-10
- Kuidas külvatakse spordipisikut; lk 11-13
- Muumide tegemised; lk 14-16
- Nakside tegemised; lk 16-22
- Sipsikute tegemised; lk 22-25
- Tibude tegemised; lk 25-28
- Maikuu sünnipäevad; lk 29

■ SPORT
 ■ HARIDUS
 ■ ÜHISÜRITUSED

■ RÜHMADE TEGEMISED

TEATED:

7. mai- 31. mai Laste tööde näitus koridoris

7. mai Tibude emadepäev saalis Kell 17.00

8. mai Tibud ja Mikid Salme Kultuurikeskuses „Nukitsameest“ vaatamas Kell 11.00

9. mai Muumide emadepäev saalis Kell 17.00

10. mai Sipsikute emadepäev rühmas Kell 17.00

14. mai Kiisude emadepäev saalis Kell 16.15

14. mai Piilude emadepäev saalis Kell 17.00

15. mai Väiksed tibutarelated saadavad suuri kooli Kell 09.00

15. mai Koolieelikute õhtudisko lasteaia saalis Kell 18.00

16. mai Nakside emadepäev saalis Kell 17.00

18. mai Tuudelepa metsamatk Harku metsas **koolieelikutele** Kell 09.00

21. mai Teadusteater 3 pörsakest lasteaia õhinapõhist õpet läbi viimas – **hooaja lõpuüritus**, kus lapsed tegevustes 2 rühma kaupa. Kell 09.00

21. mai Lahtiste uste päev. Kohtumine uute lastevanematega Kell 15.30- 16.30

23. mai Pangapealse tantsupäev Sipsikutega Kell 10.00- 12.00

23. mai Tibutare talgud Kell 16.30- 19.30

24. mai Muumid esinemas **Laulasmaa Rahvatantsupäeval** Kell 9.15 (väljasõit)- 12.00

26. mai Kooliminejate lõpupidu lasteaia saalis Kell 11.00

28. mai Õppeaasta lõpuüritus kell 17.00

29. mai Muumide reis Jääajakeskusesse mammutipoiss Äksile külla Kell 09.00

29. mai Tibutare nooremate rühmade spordipäev lasteaia õuealal Kell 10.00- 12.00

30. mai Sipsikud KIK projektiga **Maardu järvel „Väikeste viikingite järvereis“** Kell 10.00- 11.30

31. mai Tibutare vanemate rühmade spordipäev TÜG-i staadionil Kell 10.00- 11.30

Terve keha saab alguse tervest suust

Tabasalu lasteaed Tibutare on Tervist Edendav lasteaed. Ülemaailmse Suutervisepäeva raames toimus Tibutare lasteaias koolieelikutele 21. märtsil SUUTERVISEPÄEV. Suutervisepäeva eesmärk on tõsta elanikkonna teadlikkust suu olulisusest kogu organismi tervise hoidmisel ning rõhutatakse terve suu tähtsust terve elukaare jooksul.

Koolieelikud on teadlikud tervisliku

toitumise vajalikkusest, samuti on nad tublid hammaste pesijad. Kas me aga peseme oma hambaid piisavalt kaua ja ka õigesti? Kuidas on lood Sinu suu hügieeniga? Kõiki neid suutervishoiu põhitõdesid tutvustas meie tervisemeeskonna juhi Anna Sõõrdi poolt lasteaeda palutud Kiisude rühma lapsevanem ja hambaarst KADRI UMALAS.

Hambaarstil oli kaasas üks tore lilla loomaake, kelle hambaid ühiselt pesema asuti. Peale hammaste pesemise saime teada ka, millal, mida ja kui palju me süüa tohime! Kõik oli väga põnev ja lapsed kuulasid ja arutlesid suure huviga kaasa.

Kui hambad puhtad ja teadmised omandatud, tuli sooritada eksam. Iga laps sai kontrollküsimumuse. Lapsed olid tublid. Selgus, et nad oskavad hambaid pesta – keegi ei jäänud eksamil vastamisega hätta. Kui Sinul tekkis küsimusi, siis tule ja uuri Muumide ja Sipsikute rühma laste käest – nemad teavad ja oskavad ka Sulle selgitada!

Ja kui koolis saadakse eksami sooritamise eest hindeid, siis koolieelikud said tunnistuse ja vahvaid kingitusi, milleks olid hambahari, hambakell ja tore nuputamisvihik. Rühmaruumis jagus tegevust ja arutlemist veel mitmeks päevaks.

Muumid ja Sipsikud ütlevad aitäh korraldajatele ja sponsoritele Eesti Haigekassast ja Suukoolist selle tore ja õpetliku päeva eest!

Virge Kaljura

Muumide rühma õpetaja

Sportlik südamekuu Tibutare

Iga aasta aprillis südamekuu raames korraldab Tibutare Lasteaed sportlike eluviiside ja liikumise edendamiseks tervisekuu. Toimub mitmeid üritusi, kus tegevust jagub nii lastele kui ka personalile.

Suutervisepäev

3. aprillil õpetas suutervise spetsialist ja tervisedendaja Nele Marrandi Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolist Tibutare lastele läbi põnevate tegevuste nelja kuldreeglit, mis aitavad hambaid korras hoida. Nendeks on:

1. Toitu tervislikult, söö vähem komme ja suhkrut - suhkrud on toiduks suus elavatele „pahadele“ mikroobidele .
2. Kui sul on janu, siis joo vett.
3. Hoia toidukordade vahel vähemalt 3 tundi pausi. Sage söömine ja põhitoidukordade vahel näksimine tekitab hambakaariest e. hambaauke.

4. Pese hambaid 2 korda päevas 2 minutit ja ära kogu hambapastat õhtul suust ära loputa, sest hambapasta sisaldab fluoriidi ja selle pikem mõju on hammastele kasulik. Ülemaailmse Suutervisepäeva raames kohtusid koolieelikud Kiisude rühma lapsevanema ja hambaarsti Kadri Umalasega. Koolituselt jäi kõlama mõte, kui tähtis on suu tervis ja kui me hoolime oma hammastest, siis on meil võimalus naeratada tervete hammastega läbi elu.

Esmaabi koolitus

Paralleelselt suutervise spetsialistidele jagasid oma teadmisi koolieelikutele esmaabi valdkonnas Tallinna Kiirabi instruktorid ja kogenenud spetsialistid Angela ja Kaspar.

Lapsed said proovida elustamisnuku peal kunstliku hingamise ja südame massaaži tegemist. Kõik rühmad said tutvuda ka kiirabiauto ja arstide tööga. Eriti meeldis lastele kõik see, mis asus autos sees.

Aitäh Tallinna Kiirabi arstidele vajaliku õpetuse eest ja kiirabiauto

juhile parameedik Arturile, kes kõike näitas ning kannatlikult seletas, kuidas asjad toimivad, Eesti Haigekassale ja Suukoolile, Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolile, lapsevanematele vajalike tegevuste läbiviimise, koostöö ja õpetliku päeva eest!

Seitse hommikut tervise heaks

9.-12. aprillini tähistasime lasteaias südamekuud Tibutare suures saalis ühise hommikvõimlemisega. Kõikide rühmade lapsed kogunesid 8.15-ks saali, et koos oma keha ja vaim virgeks saada. Tore oli see, et nii mõnigi laps koos vanemaga, kes tavaliselt tulevad lasteaeda mõnikümmend minutit hiljem, olid võimlemisnädalal varakult kohal. Nädala avas õpetajate võimlemisrühm, kes sai inspiratsiooni kultuuripärandi aastast. Tantsuline võimlemine käis läbi vanaaja tegevuste - lüpsiti lehma, võeti kartuleid, keriti lõnga ja niideti vikatiga heina. Tegevused olid lõimitud Sabatantsu ja rütmiharjutustega.

Tervisenädala võimlemiskavad sünnivad koostöös laste ja õpetajatega, esivõimlejateks on kordamööda nelja vanema rühma lapsed. Sellel aastal oli põnevaks uuenduseks joogavõimlemine Tibude rühma lapsevanema Gerli Vainu eestvedamisel.

Personal ei saa ise olla positiivne, kui ta ei ole terve ja positiivselt laetud.

10. aprillil pidasime ülemaailmse tervispäeva raames Tibutare personalile tervispäeva „Selg sirgu“, kuhu olid kutsutud ka naaberlasteaedade õpetajad, kokku

kuuest lasteaiast. Päeva juhendasid kogenud füsioterapeudid Tallinna Selja- ja Kaelaravi Keskusest Martin Toht ja Karin Jõgi. Päev sisaldas personaalset tervisehindamist ja nõustamist, praktilist

süvalihis- ja venitustreeningut koos spetsiaalsete harjutuste õppimisega. Sügavamaid teadmisi selja tervisest andsid külalised edasi selja tervise seminaril. Antud oskusi saavad õpetajad kasutada enda tervise ja laste rühvigade ning seljaprobleemide märkamiseks, lapsevanemate nõustamiseks ja soovitatavate harjutuste tegemiseks koos lastega seljaprobleemide ennetamisel.

Sõpruskohtumine Tabasalu Ühisgümnaasiumi 1B klassiga

10. aprillil oli Tibutare lastel rõõm kohtuda Tabasalu Spordikompleksi suures pallisaalis Tabasalu Ühisgümnaasiumi 1. b klassiga rahvastepallis ja köieveos. Tore oli näha paljusid Tibutare Lasteaia endiseid kasvandikke ja praeguseid koolieelikuid palliplatsil omavahel mõõtu võtmas. Mängud olid pingelised, tasavägised ja põnevad, võitsid koolijütsid. Šokolaadimedalid teenisid kõik võistlejad auga välja. Tähtsam kui võit oli sellel kohtumisel sportlike kogemuste, võistluselamuse ja uute sõprade leidmine. Tiimitöö tegemine ühendab ja aitab luua uusi sõprussuhteid.

Tibutare MV rahvastepallis

11. aprillil selgitati välja Tibutare parim võistkond rahvastepallis. Neli kaptenit määras liikumisõpetaja, neli võistkonda moodustati loosimise teel. Võistlus toimus õues, kahel

palliplatsil korraga. Kõik neli võistkonda said omavahel läbi mängida. Tegemist oli iga kevadise traditsioonilise pallilahinguga.

Selle aasta Tibutare meistritiitli rahvastepallis pälvis võistkond Sinised koosseisus: Johan, Iiris, Ella Ireen, Robin, Roger, Kenert, Sandra ja Cristiin. Võistkonna kapten oli Conrad.

Parimate mängijate tiitli pälvisid Karl Kaspar Tomberg ja Laura Kens.

Pallilahingud Teelahkme Lasteaiaga

12. aprill võistlesid Tibutare parimad rahvastepallurid Teelahkme Lasteaia koolieelikutega rahvastepallis ja katsusid rammu kõieveos. Mängugeimid olid tasavägised, aga kokkuvõttes seisuga 3:0 tuli võit Tibutare õuele. Kõievedu jäi seekord 1:1 viiki. Võitja loodeti välja selgitada Harku valla koolieelikute võistlusel.

Harku valla koolieelikute sportlik jõukatsumine.

Väga heaks sportlikuks traditsiooniks on kujunenud Harku valla koolieelikute teatevõistlused, mis toimusid 24. aprillil 2018 Tabasalu Ühisgümnaasiumi jalgpalli harjutusväljakul Tibutare liikumisõpetaja eestvõttel juba seitsmendat korda. Kokkusaamise eesmärgiks oli lasteaialaste sportliku ühistegevuse väärtustamine ja populaariseerimine piirkondlikul tasandil ning kogemuste omandamine eelseisvaks üle-eestiliseks

spordipäevaks. Tibutare Lasteaia eestvedamisel veetsid koos sportliku päeva kuus Harku valla lasteaeda.

Kokku oli kavas kuus erineva raskusastmega kombineeritud teatevõistlust. Lisaks teatevõistlustele selgitasid poisid välja kõige tugevama võistkonna kõieveos.

Päeva kokkuvõttes olid kiireimad lapsed Pangapealse lasteaia, kes saavutasid teatevõistlustel esikoha ja võtsid endaga aastaks lasteaeda kaasa rändkarika. Teise koha sai Tabasalu Lasteaed Tibutare ja kolmandaks tuli Teelahkme Lasteaed.

Kõiveeos võitis teist aastat järjest Harku Lasteaed, teiseks tuli Alasniidu Lasteaed ja

kolmandale kohale jäi Rannamõisa Lasteaed.

Üritus sai teoks tänu toetajate ning paljude abiliste suurepärasele koostööle.

Aitäh: Harku Vallavalitsus,
Tabasalu BABY
BACK&BBQ, Zelluloosi
Batuudikeskus,

Batuudikeskus Skypark, Tabasalu Spordikompleks ja Pererestoran Seller, tänu Teile oli auhinnalaud rikkalikult kaetud.

Sportlik lustimine lõppes rõõmsa tuju ja väikese väsimusega. Kosutuseks enne koduteele minekut sai iga väike sportlane väikese šokolaadi ja kõrremahla.

Võistluste peakohtunik ja korraldaja Anna Sõörd, Tibutare liikumisõpetaja.

„Rahvastepallime 2018“

25. aprillil toimus juba seitsmendat korda Keila Tervisekeskuses Keila lasteaia Vikerkaar eestvedamisel "Rahvastepallime- 2018" turniir Harjumaa lasteaialastele.

Turniir algas avadefileega, häid sõnu soovis lastele toredaks sportlikuks päevaks Vikerkaare lasteaia direktori k.t. Silja Laanemaa. Soojendusvõimlemise viis läbi lasteaed Vikerkaar liikumisõpetaja Sirje Aija. Kohtunikeks oli appi kutsutud Keila Korvpallikooli treenerid ja õpilased. Võistlejatele ja publikule esinesid võimlemisklubi Sistrum võimlejad.

Mängud toimusid kahes alagrupis. Alagruppide mängudele järgnesid poolfinaalid ja seejärel finaalmängud. "Rahvastepallime-2018" turniiri võitis Keila Vikerkaare lasteaia Sipsiku maja Sipsiku rühma võistkond, teise koha saavutas Vikerkaare maja Pipi rühm, kolmandaks tuli Tabasalu Lasteaed Tibutare.

Tibutare võistkond mängis koosseisus: Carel, Lisandra, Conrad, Melk Richard-Muumide rühmast ja Aleksandr, Karl Kaspar, Martin ja Matthias- Sipsikute rühmast.

Parima mängija tiitli pälvisid Richard Melk ja Karl Kaspar Tomberg Tibutare Lasteaiast.

Kõik turniirist osavõtjad said mälestusmedali, võistkonnad aukirjad ja puuviljakorvid.

Rändkarikas läks aastaks hoiule Keila lasteaia Vikerkaare Sipsikute rühma kätte.

Suur aitäh kõikidele tublidele võistlejatele ja lapsevanematele, kes leidsid aega Tibutare võistlejatele põialt hoidma tulla.

Tibutarelased taaskord hõbemedalil üle-eestilisel võistlusel.

27. aprillil 2018.a esindasid Harku valda üle- eestilisel lasteaedade spordipäeval

Audentese
Spordikeskuses
Tabasalu
Lasteaad
Tibutare ja
Pangapealse
Lasteaia lapsed.
Audentese
Spordiklubi poolt
korraldatud

võistlus on kujunenud lasteaialastele elamusterohkeks igaaastaseks spordisündmuseks. Omavahel võistlevad 36 lasteaeda 432 lapsega. Kavas on neli ala: teatejooks, kombineeritud teatevõistlus, osavusvõistlus tüdrukutele ja poiste kõievedu. Nelja ala kokkuvõttes riputati Tibutare väikestele sportlastele kaela hõbemedalid.

Pangapealse Lasteaad jäi napilt neljandaks. Mõlemad lasteaiad on samal võistlusel ka eelnevatel aastatel edukalt osalenud. Taas kord leidis kinnitust tõsiasi, et

Harku valla lasteaedades on sportimine au sees ja sportlikud eluviisid tähtsad.

Sportimine arendab nii lapse kehalist suutlikust kui ka sotsiaalseid oskusi, nõuab koostööd ja teistega arvestamist ning õpetab ühtse grupina sama eesmärgi poole liikumist. Kõik need oskused on Tibutare koolieelikutel omandatud.

Tibutare Lasteaeda esindasid Karl Kaspar Tomberg, Martin Kaasik, Matthias Kala, Aare Tölp, Richard Melk, Romet Järva, Laura Kens, Mia Mirtel Kiviselg, Iiris Hamer, Olivia Pärnamaa, Lisandra Priskus, Laurett Ott.

Sportlikku ja rõõmsameelset sügisel algavat kooliteed!

Spordiga tegelemine ja võistlemine aitab kujundada lapse isiksust.

Iga laps tahab kogeda eduelamusi. Erinevad võistlused võimaldavad lastel nautida eneseületuse tulemusel võidujoovastust ja tulla toime pettumusega pärast kaotusi mis aitavad mõista, et kaotused ja tagasilöögid kuuluvad sportimise ja normaalse elu juurde. Õpetaja ülesandeks on lapsi toetada ja julgustada edasi tegutsema, et nad alla ei annaks ega loobuks peale esimesi tagasilööke spordiga tegelemast. Selliste asjade õppimine ja tegutsemisviis on hädavajalik, et laps suudaks edukalt toime tulla meie tänapäeva stressirohkes maailmas ja konkureerimisele orienteeritud ühiskonnas.

Anna Sõõrd

Tabasalu Lasteaed Tibutare liikumisõpetaja
pedagoog-metoodik

Kuidas külvatakse spordipisikut

ehk Tibutare võistkonnale põialt hoidmas

Tervislikke eluviise, liikumist ja sporti armastava lapsevanemana toetan väga Tibutare lasteaia ühte eesmärki – olla Tervist Edendav Lasteaed. Tibutare lasteaed osaleb igal aastal lasteaedade-vahelistel spordivõistlustel ning sel korral oli mul võimalus kahel võistlusel Tibutare võistkonnale kaasa elada. Järgevalt tahangi jagada muljeid, mida ma vanemana võistlustelt sain.

Harjumaa lasteaedade rahvastepallivõistlus toimus Keilas. See mäng on küll lihtne, aga nõuab head reaktsiooni, koordineerimist ning loomulikult palli püüdmise ja viskamise oskust. Seda kõike 6-7 aastastele lastele õpetada tundub kõrvaltvaatajale paras väljakutse. Võimalik, et seetõttu pole võistlus just ülemäära „rahvarohke“ mõeldes lasteaedade arvu peale Harjumaal, kuid see-eest üpris tugeva tasemega.

Tibutare lapsed olid tublid! Esimeses kohtumises jäi pisut puudu õnnest ning võimalik, et ka harjumatult suure saaliga kohanemine võttis veidi aega, mistõttu tuli vastu võtta napp kaotus. Teise kohtumise võitsime juba kindlalt. Poolfinaalis tuli meil vastamisi minna teise alagrupi võitjaga, kellele kahjuks jäime alla. See-eest võtsime maksimumi 3-4. koha mängust!

Kokkuvõtteks ütleks, et Tibutare võistkond paistis silma selle poolest, et kõik lapsed olid võimelised palli püüdma ja viskama. Erinevalt mõnest teisest võistkonnast, kus palli püüdmiseks ja „pommitamiseks“ oli nõ välja õpetatud ainult paar last ja ülejäänute ülesanne oli lihtsalt vältida palliga pihtasaamist. Tibutare võistkonna ühtlast taset näitas ka see, et kui muidu valiti igast võistkonnast üks parim mängija, siis Tibutarest

anti see auhind kahele poisile – Richardile ja Karl Kasparile.

Teine spordisündmus toimus Audentese kergejõustikuhallis. Selleks oli üle-eestiline lasteaedade spordipäev, kus osales 36 lasteaeda 12-liikmeliste võistkondadega. Võite vaid ette kujutada, milline sipelgapesa-tunne seal hallis valitses kui ligi 400 last seal sportis! Minu üllatuseks ei tea õpetajad täpselt ette, millised ülesanded lapsi kohapeal ootavad. See tähendab, et väga oluline on kuidas lasteaias on arendatud laste üldisi kehalisi võimeid, tähelepanu ja koordinatsiooni. Tibutare liikumisõpetaja Annat tuleb ses osas siiralt tunnustada – meie lastega on tehtud väga head tööd!

Esimene võistlus, pendelteatejooks, näitas, et lapsed on kiired – tasuks 3. koht! Teiseks alaks oli poiste kõievedu. Pealevaadates näis, et see ala pole meil just kõige tugevam, aga tuleb välja, et ka siin võib hea reaktsiooniga üht-teist saavutada. Tibutare poiste esimene kohtumine kõieveos oli vist küll turniiri kõige lühem. Nii kui kohtuniku vile kõlas, meie poisid oma tõmbe tegid, viies vastasvõistkonna tasakaalust välja ja võit oligi käes! Järgmises kohtumises sama trikk enam ei õnnestunud, vastased olid sitked sellid. Poisid punnisid kõvasti, seda oli näost näha, aga tuli vastu võtta kaotus. Kolmas ala – kombineeritud teatejooks – näitas, et meie lapsed on ka osavad. Vahendite kiire paigutamine ühest rõngast teise ei valmistanud neile mingeid raskusi.

Kahjuks üks pisike ebatäpsus ühe vahendiga, mis ei jäänud rõngasse püsima, lisas ajale mõned trahvisekundid ja läks maksma selle ala esikoha nagu hiljem selgus. Siiski tulime ka sel alal kolmandaks. Neljandaks alaks oli tüdrukute osavusvõistlus, mis seisnes hüppenööri hüppamises ja vahendi paari meetri kauguselt ühest rõngast teise viskamises. Kõrvaltvaatajana tundus, et siin on küll vaja külma närvi ja omajagu õnne. Tüdrukutel jagus aga mõlemat. Isegi kui mõnel esimese või teise korraga vahendi viskamine ei õnnestunud, kompenseeriti see nii kiire hüppamisega, et kohtunikul oli raskusi hüpete loendamisega! Tasuks selle ala 2. koht!

Endast parim antud, jäi üle vaid oodata võistluse lõpptulemust. Ja tõesti suur oli meie kõigi üllatus, kui selgus, et Tibutare võistkond saavutas üldkokkuvõttes II koha! Laste siiras rõõm võidetud medalist ja muudest auhindadest oli omaette vaatamist ja kogemist väärt!

Mina usun küll, et vähemalt need lapsed on oma sõrme spordile andnud ning suur tänu Tibutare liikumisõpetaja Annale spordipisiku külvamise eest selles lasteaias!

Janne Tomberg

Sipsikute rühma lapsevanem

MUUMIDE TEGEMISED

Killukesi möödunust läbi muumikate lapsesuu ja silmade

Kas tõesti juba neli aastat olen ma täieõiguslik tibutarelane ja muumilaps. Jah, aeg lendab kiiresti. Alles ma tulin lasteaeda, süda kartust täis ja ema käest ei julgenud lahti lasta. Nüüd muumilapsena võin öelda, et olen palju õppinud, tundnud, aru saanud. Tean nüüd, et muumimaal on kõik nii põnev ning igal meie muumil on oma sõber nii Naksides kui Kiisudes.

Koos meil meeldib trallitada vahest sekka lollitada. Tean, kui põnev on jalutada koos mammadega metsas, meil neid ju lausa kolm (Helin, Marju, Ene) kuulata jutte putukatest, mutukatest, pokudest ja haldjatest, kes elavad võlumetsas.

Aidata ja märgata neid looduses, kes ise end aidata ei saa. Meisterdada, joonistada, voolida. Kuigi jah see väike käsi, mis on küll minu oma ei tea alati, mida peab tegema. Kuid ma ju väga püüan ning vahest see isegi õnnestub. Siis tean, et saan kohe selle „kripsaka ja krapsaka“ lapse laulu sisse.

Mammad ju lubasid, sest selle laisa lapse laulu sisse ei taha mitte keegi sattuda, sest

sealt välja saada on päris raske. Ene ütles, et kui sind on ükskord juba laulu sisse pandud, ega sealt enam välja ei saa. Mina usun teda. Seepärast püüangi kõik teha nii, et ma sinna ei satuks (lapsesuu).

Vahest ma unustan selle, mis on õige, mis vale ning selle peale ütleb muumimamma Helin: sul ju vana pea noore kaela otsas. Ikka on mul tore ja lõbus iga päev koos oma sõpradega muumirühmas päeva alustada ja laulda: "Kes on täna meiega" laulu. Ma tean juba ka seda, kus tohib muumilaps joosta. Sa võid seda küsida ja mina vastan- ainult saalis ja õues.

Mulle meeldib olla uudishimulik, veidi kärsitu, vahest jonnihimuline ja vahest isegi kuri, kuid ma ei oska veel selle kõigega siin ja praegu hakkama saada. Anna mulle aega ja ma näitan sulle, kui tubliks lapseks ma kasvada oskan. Meil on isegi need kasvamise pesad, kuhu meid lõunauinakule pannakse. Alguses mulle see üldse ei meeldinud, aga kui ma nägin kuidas mu väikesed jalakesed raginal soki seest välja kasvasid, hakkas see mulle meeldima (lapsesuu).

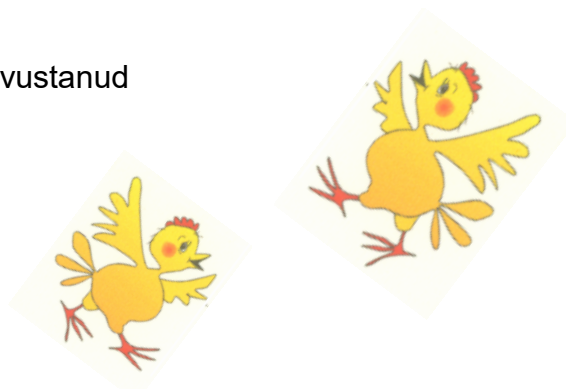
Ja nüüd neli aastat edasi on minust märkamatuks saanud koolilaps, kes on äärest ääreni lasteaias õpitud tarkusi täis. Meil on siin vahepeal palju asju juhtunud. Meie muumimamma Marju läks pensionile, see tähendab et nüüd puhkab ja kogub jõudu, et vanadust nautida. Aga võta näpust. Tema ei saa ilma lasteta olla. Läks nüüd väikeste laste juurde ja nunnutab seal neid. Aga meie saime endale ilusa ja noore näoga Virge, kes on krapsakas ja tubli. Helin ütleb: see on minu inimene (lapsesuu)

Ega ma ei teagi, mida see päriselt tähendab, kuid tundub et see „oma inimene“ sobib meie hulka imehästi. Helinil on ka juba õlad ja kael haiged. Meie proovime siis teda

natuke massaažiga aidata. Tundub, et aitab, sest ta alati ütleb, et küll on hea, küll on hea (lapsesuu). Mammad peavad ju terved olema. Nüüd, kus varsti kooliaeg käes näevad kõik emmed ja issid kui suureks ma juba kasvanud olen. Ma oskan ju teha kõike, mida ma neli aastat tagasi ei osanud. Ma tean, et mul on veel nii palju õppida, kuid mulle tundub, et mul on praegu tark pea küll (lapsesuu). Eks seda ole hiljem näha, kui suureks see pea läheb (lapsesuu). Aga praegu veel tunnen ma rõõmu sellest, et ma saan olla koos oma sõpradega, matkata metsas ja mere ääres ja meisterdada liivalosse oma armsas liivakastis.

Killukesed kokku korjanud ja kirjapilti jäädvustanud
Muumimamma Helin

NAKSIDE TEGEMISED

Kuna aprillikuu on teadaolevalt südamekuu, siis kõik Nakside ettevõtmised olid orienteeritud sellel kuul tervisele. Lapsed said uusi tarkusi õige hambapesu kohta, tutvuti kiirabiautoga, käidi miniloomaaias, teatris, lustiti ja trallitati koolilastega õues ja rühmakaaslastega toas ning tehti tööd ja sporti. Lisaks toimusid meeleolukad ja asjalikud arenguvestlused emade ja isadega. Tervisenädala esimeseks ettevõtmiseks

oli **koolitusel „Suuhügieen“ osalemine**. Koolitajaks oli Nele Marrandi, kes töötab terviseedendajana Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis. Nele oli hästi emotsionaalne, sõbralik, mänguline. Nii lihtsaid vahendeid kasutades ja näiteid tuues said lapsed teada, et süüa tuleb iga kolme tunni

tagant, janu korral tuleb juua ainult puhast vett ning magusate jookide joomine läheb söögikordadena kirja. Hambaid peab kindlasti pesema hommikul ja õhtul, peale näksimist aga loputada suud puhta veega. Ka õppisid lapsed õigesti hambaid harjama vähemalt kaks minutit. Saadi teada, et peale hambapesu ei tohi suud veega loputada, sest hambapasta sisaldab floriidi ja see on hammastele kasulik. Kindlasti tuleb pesta ka keelt. Mängus "Juurviljasupp" osalesid kõik rõõmuga ja harjutusi/liigutusi tehti usinalt kaasa. Vestluses oskasid lapsed oma vastamiskorda oodata ja omi arvamusi põhjendada. Tegevuse lõppedes said kõik lapsed endale väikese meeldetuletuse koolitusel räägitust, et õhtul kodus emadele ja isadele kuuldu üle korrata. Samal päeval said lapsed **tutvuda ka kiirabiautoga**. Kiirabijuht onu Albert selgitas veelkord, millal

ja miks üldse kiirabi vaja on. Koos korrati üle kiirabi number 112. Seejärel said lapsed teada, milleks kasutatakse kiirabiautos kandetooli ja raamvoodit. Toolil oli nõus istuma Victoria Maria ja raamil Loviise. Kui Victoria Maria pisut kartis, siis Loviisele tegi kõik see

toiming nalja. Lastele sai selgitatud, et päriselus on asi naljast väga kaugel -nii transportitakse hästi haiget või vigastatud inimest. Veel said lapsed tutvuda kiirabiauto sisustusega ja kuulda häiresignaali. Jälle oli Loviise, kes sai signaali sisse lülitada. Miks signaali vaja on, seda lapsed ei teadnud. Onu selgitas, et inimesed ja autojuhid peavad vabastama tee, kui kuulevad kiirabiauto häält, sest kiirabil tuleb ruttu abivajaja juurde sõita. Siinkohal tänusõnad Monika Ild'le, kes töötab Tallinna Kiirabis operatiivjuhina, tema abiga see ettevõtmine meil teoks sai.

Tervisenädala raames toimusid ka igal hommikul saalis **traditsioonilised**

hommikuvõimlemised, millest Naksid usinalt nende lastega, kes kohal olid, ka osa võtsid. Kui kõik lapsed olid kohale jõudnud, siis võimlesime ka rühmas igapäevaselt. Koolitusest saadud info kohaselt väitis Selja- ja Kaelaravi Keskuse juhataja Martin Toht, et lihtsate üldarendavate harjutuste igapäevane sooritamine lasteaias on väga vajalik ja oluline lapse lihaste ja luustiku arengule. Tervisele on ka väga kasulik igasugune liikumine ja **töötamine värskes õhus** ning õige toitumine- seda teavad kõik Naksid. Nii olid lapsed abiks muru riisumisel, lillepeenra korrastamisel. Eriti hoolega ja usinusega pandi

kasvama sibulad, mis nüüd on juba rühmas aknalaua parajalt pikaks kasvanud, et võib juba nosima hakata. Enne tippisibulate istutamist vestlesime lastega kevadtöödest aias, vaatlesime erinevaid töövahendeid ja arutlesime koos, mida nendega teha saab. Seejärel vaatlesime sibula välimust, kuju, kordasime üle taime kasvamiseks vajalikud tingimused (valgus, soojus, toit ja vesi) Kõik lapsed said istutada mullaga täidetud karpidele mitu sibulat- pöörasime tähelepanu enne istutamist, kus asuvad juured ja kuidas tuleb sibul õigesti mulda asetada.

Mõni päev hiljem **tulid meile külla**

TÜG III A klassi tüdrukud. Kuna poisid olid läinud puutööga tutvuma, siis soovisid

tüdrukud tulla lasteaialastega mängima. Mänguhommik suurte koolilastega oli tore.

Kõigepealt esitasid tüdrukud improvisatsioonilavastuse. Hiljem mängisid kõik koos mängu nii toas, kui ka õues. Koolilastele meeldis väga lasteaia lastega mängida ja uurisid, et millal jälle võiks tulla. Ja paar päeva hiljem

endise Tibude kasvandiku Meliina eestvedamisel nad kohal olidki. Aitäh õpetaja Kaie Multer, et väärtustad kooli ja lasteaia vahelist koostööd- nii armas on näha jälle endiseid kasvandikke nüüd juba „õpetaja“ rollis.

Õppekäik Kuristu talu miniloomaaeda oli muljeterikas, emotsionaalne ja õpetlik. Lapsed said teada ja näha, kuidas laudas kasvatatakse kitsi, sigu, jäneseid, kanu. Saadi teada, mis on puur ja mis on aedik, miks loomad on eraldi liigi järgi elama pandud. Loomadele kapsast ja porgandit söötes õpiti seda õigesti tegema ja saadi teada,

et ponidele ei tohi kapsast anda, nendele anti hoopis heina. Lindudega tutvumine õues oli väga lärmakas- kalkunid tegid oma häält, haned ei lasknud üldse rääkida, pardid prääksusid, kukk kires ja kanad andsid teda, et on just munemise lõpetanud. Lärmi kui

palju, nagu lasteaias- kõik rääkisid. Hästi õpetlik oli ka seik, kui kaks minilambapoissi läksid pükslema, kuidas perenaine pahandusetegijat karistas ja oi kui häbi lambapoisil oli. Loomakartuſest sai mõni laps üle talle süüa andes ja siis oldi nüüd nõus juba kõiki linde/loomi toitma. Põnevale õues toimetamisele järgnes õpetlik

leivategu talutoas. Vanaema Tiina tutvustas lastele, milline näeb välja rukkivihk, saadi närida rukkitera ja maitsta rukkijahu, prooviti ühiselt üles tõsta leivalabidat. Seejärel said Melani ja Marii- Heleen valged rätid pähe ja jagasid lastele väikese leivataignapätsi. Nüüd sai iga laps endale ka minileiva valmistada. Seeaeg, kui leivad küpsesid ahjus, valmistas perenaine lastele suure kuhja võileibu omatehtud või ja hapukurgiga. Peale joodi lõkkel suures pajas valmistatud piparmünditeed, mille magusaks tegemisel oli abiks Federica ja segada aitas Melani. No küll see kõik maitses lastele. Enne äraminekut saadi ka maiustada naabri talust saadud värske meega. Tänu sõbralikele ja toredatele Kuristu talu perenaistele Kristiinale ja Tiinale. Lapsed arvasid, et sinna peab veel kindlasti tagasi minema. Igasugused positiivsed emotsioonid on ju tervisele head.

Teatrietenduse "Papakoi seiklused" jälgimisel nähti ja kogeti, mis juhtub kui reegleid

eiratakse. Papagoi lendas uudishimu tõttu koduaknast välja ja ei osanud enam koju tagasi minna. Edasi sattus ta ootamatutesse olukordadesse, kus aeg-ajalt aitasid teda keerulistest

olukordadest välja tema oma teadmised, aga teinekord need, keda ta oma seikluses kohtas. Selgus, et julge ja ausameelne suhtlemine võib päästa kõiki nii mõnestki ohtlikust olukorrast.

Loodushoiu nädalat alustasime lastega rühma korrastamisega. Koos võtsime ette ühe suure kevadise suurpuhastuse rühmas. Nii usinalt töötavaid lapsi pole tükk aega Naksides nähtud. Kui lapsed oskavad hoida rühma/kodu korrast, siis käituvad nad õigesti ka looduses ja väärtustavad seda. Õppekäigul metsa pöörasime

tähelepanu kuidas väärtustada loodushoidu ja puhast keskkonda ning analüüsisime lastega valikuid kas kergem on metsaalune puhas hoida või risustatud loodust hiljem korrastada.

Volbrimõllu õnnestumise eest tuleb kõige esmalt tänada kõiki emasid-isasid, kes olid nii palju vaeva näinud oma lapse kostümeerimisega. Nii palju luudadega nõidasid pole Nakside rõdul kohe mitu aastat kogunemas nähtud. Pidu ise oli lustlik ja tempokas täis mängu, laulu, lustimist ja üllatusi. Nii armas oli näha tervet Tibutareperet koos tegutsemas ja vallatlemas. Liikumismängudest võeti osa nii suure hasardiga, et nõiamütse lendas peast igasse suunda ja nende

kadumist algul ei märgatudki. Nagu võluväel leidis iga müts ikka omaniku pärast ka üles. Ja mida küll sellel peol söödi - konnasid ja putukaid ning joodi nõiajooki, kus sees olid vihmaussid. Tänu sõnad korraldajatele selle meeleoluka mõllu eest!

Üheks pikaajaliseks traditsiooniks meie rühmas on, et aprillikuu esimesel või viimasel päeval **tähistame tagurpidipäeva**- me teeme terve päeva kõike hoopis teistmoodi.

Lapsed ootasid seda päeva suure õhinaga ja ootusärevusega. Mida me teistmoodi siis tegime: hommik algas teretamise asemel hoopis "head aega" ütlemisega, putru sõime leivataldrikult ja kahvliga, lõunasööki aga pudrukaunist ja lusikaga ning söömist alustasime hoopis magustoidust. Kõik riided olid lastel seljas tagurpidi ning ühes

jalas tantsususs ja teises toajalanõu, lisaks tuppa tulleis keerati ka õueriided tagurpidi. Pisut vallatust tehti ka magama minnes, kui võis mitmekesi veidi aega ühes voodis koos olla ning ka lõunaund magati voodis tagurpidi. Prooviti ka laua taga tool valesiti

keerata ja siis süüa, aga see ei sobinud. Siis otsustati hoopis lauakate tagurpidi keerata ja lauanõud katta valesti. Magama minnes asetati toariided toolile hoopis naljakalt-sokid pandi toolijalgade külge, tool keerati hoopis kummuli. Tänu meeldivatele emotsioonidele tuli uni küll kõigil seekord hästi kiiresti.

Terve aprillikuu toimusid Nakside rühmas ka **arenguestlused lapsevanematega**. Suur tänu kõigile meie rühma **20 perele**, kes te leidsite aega tulla oma lapse edusammudest ja arengust vestlema. Tore oli tõdeda, et vestlused olid hästi informatiivsed, muljeterohked ja lapse arengut toetavad. Vesteldud sai nii lapse õnnestumistest, kui ka mil määral ja milles vajab laps nii pere, kui ka lasteaia toetust edaspidise arengu suunamisel. Tänu kõigile vanematele, kes te olite vestlustele tulles ka kodus ettevalmistunud, täites põhjalikult küsitluslehe. Ka aprillikuu oli üks toimekas kevadkuu.

Nakside õpetajad Ülle ja Sirje

SIPSIKUTE TEGEMISED

Ülevaade piltides meie rühma toimekast aprillikuust:

ESMAABI KOOLITUS

TERVISHOIUMUUSEUM „TEEME MUSI MAGUSAKS“

HOMMIKVÕIMLEMINE

VANAVANEMATE ÕHTU

RIIGIKAITSELAAGER

Tutvus helikopteriga

Küll on see sõdurisupp

Gümnaasistid harjutamas kõiega alla laskumist

Püssiga laskmine

Topograafilise kaardi lugemine

Sõit auto kastis

Õpetaja Meelika

TIBUDE TEGEMISED

Joogaseiklus džunglis

Istusime lastega ringis ja uurisin nendelt, kas nad teavad, milliseid võlusõnu on vaja, et siseneda jooga Võlumaailma? Lapsed olid väga õigel teel ja pakkusid võlusõnadeks „PALUN“ ja „AITÄH“. Õpetasin neile juurde veel ühe võlusõna mantra. Selleks hõõrusime kaks kätt omavahel kokku ja panime käed kokku südame juurde. Kes oli

julgem võis silmad kinni panna, kes soovis, võis ka silmad lahti hoida. Ja nii me hingasime kõik koos sisse ja laulsime 1 kord lauldes ja 2 korda sosistades:

ONG NAMO- minu hinge tarkus, ma kutsun sind

GURU DEV NAMO- lõputu loov tarkus, ma kummardan su ees!

Seejärel avasime imelise joogavõlumaa värava nii suurelt kui vähegi saime ja astusime sisse. Oma seiklust alustasime päikese tervitusega, mida tegime kolm korda:

MA TERVITAN SIND **PÄIKE**, MA TERVITAN SIND **MAA**, MA TERVITAN SIND **KUU**
 JA MA TERVITAN SIND **POOLKUU** JA TEINE **POOLKUU** KA JA TERE KA
TÄHEKESTELE ÜHELEPOOLE MAAD JA TERE KA **TÄHEKESTELE** TEISELE
 POOLE MAAD.

Siis vaatasime üle millised puud kasvavad Joogavõlumaal. Mõned olid suured ja tugevad, mõned pisikesed ja alles kasvavad. Mõned olid õunapuud, mõned olid pihlapuud. Lapsed võisid ise valida, millised puud nad olla tahavad. Siis me istusime kõik maha ja panime oma jalad kokku selleks, et näha kui jääme on Tibutare laste

jalgadest moodustatud puutüvi ja see oli vägev! Rääkisin lastele, et vahepeal raiutakse puud maha. Ja juhtub ka see kui palgid hakkavad mäe otsast alla veerema. Viskasime kõik pikali ja hakkasime rullima mööda maad ja edasi tagasi. Palkidena rullisime end džunglisse. Ja seal ootasid meid erinevad loomad.

Esimesena kohtusime rohelise olendiga, kes tegi krooks-krooks. Lapsed arvasid kohe ära, et see oli konn. Konnad hüppasid muudkui ringi ja tegid krooks-krooks. Me jõudsim konnadena ringi

hüpates aina sügavamale džunglisse kuni oli näha, et üks suurem loom liigub meie poole. Ta liikus neljakäpukil ja tal oli võimas lakk. See oli lõvi. Mida lähemale meile lõvi tuli seda kõvemaks tema mõirged muutusid. Ka meie lastega olime nagu lõvid. Olime neljakäpukil ja mõirgasime nii kõvasti kui suutsime.

Mõirete vahelt oli kuulda imevaikne susin sssssssssss. Lapsed teadsid kohe, et see on uss, kes mööda džunglit ringi roomas. Heitsime kõik kõhuli ja tõstisime oma ülakehad ülesse ja susisesime nii kuidas jaksasime. Kuna me olime juba päris kaua džunglis seigelnud oli aeg leida kodutee. Selleks, et avada väravad kodu poole olime lastega kõik kõhuli, tõstisime ülakeha ja jalad maast ülesse ning keerutasime ennast kõhu peal. Ja nii need väravad avanesidki.

Tibutare imelised õpetajad seisid vastamisi, hoidsid käsi üleval moodustades sedasi meile väravad ja meie lastega jooksimine muudkui õpetajate käte alt läbi kuni jõudsim jõe äärde. Jõe ääres istusime paatidesse. Mõnes paadis oli üks laps, mõnes paadis kaks last ja mõnes paadis oli nii palju lapsi, et ei jõudnud kokkugi lugeda. Mõned

sõudsid lasteaia poole, mõned lasid end veega edasi kanda, täpselt nii nagu igale lapsele sobis. Ja nii me jõudsimegi oma seiklusega tagasi lasteaeda.

Seisime lõpetuseks kõik ringis ja rääkisin lastele, et kõik lapsed on alati head. Meil on küll erinevad arusaamised asjadest ja see teeb meid kõiki erilisteks ning vahel me ei mõista teiste tegusid. Aga oluline on meeles pidada, et sina oled alati hea. Et seda endale meelde tuletada õpetasin lastele HEA LAPSE mantra laulukese ja seda võib laulda nii mitu korda kui sa tahad ja siis kui sa tunned, et seda on vaja:

MINA OLEN ÕNNELIK, MINA OLEN HEA. MINA OLEN ÕNNELIK, MINA OLEN HEA.
SAT(E) NAM, SAT(E) NAM, SAT(E) NAM CHI.
WAHE GURU, WAHE GURU, WAHE GURU, CHI.

Valgust ja Armastust!

Tibude rühma lapsevanem Gerli Vainu

Suur tänu Gerlile põneva ja inspireeriva hommiku eest!

ÕNNITLEME MAIKUU SÜNNIPÄEVALAPSI:

10.mai - **AADE ROSIK** (logopeed)

23.mai **KAURI SANDER** (remonditööline)

LEHTE TOIMETAS: MARION SOOMRE
KOHTUMISENI MAIS!

